

Verkennend natuuronderzoek Biovergistingsinstallatie DBG – Groningen Seaports Delfzijl

Oriënterend natuuronderzoek in het kader van
de wet- en regelgeving voor natuur

Verantwoording

Titel Verkennend natuuronderzoek
Biovergistingsinstallatie DBG - Groningen
Seaports Delfzijl

Onderwerp: 378570 DBG

Projectnummer: 51004595

Klant: DBG Group B.V.

Referentienummer NL21-648800269-13751

Versie: D2

Datum: 03-01-2022

Auteurs Kars Hüsken, Rietje Klous en Rens Huizinga
E-mailadres kars.husken@sweco.nl

Gecontroleerd door: Mark Grutters
Paraaf gecontroleerd

Goedgekeurd door Maarten Mouissie
Paraaf goedgekeurd

Inhoudsopgave

Verantwoording.....	2
1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding.....	4
1.2 Doel	5
1.3 Kader van het onderzoek	5
1.4 Ligging en beschrijving projectlocatie.....	5
2. Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden	8
2.1 Toetsingskader	8
2.2 Inventarisatie	9
2.3 Analyse en toetsing van mogelijke effecten	11
2.4 Conclusie.....	12
3. Wet natuurbescherming: soortenbescherming	13
3.1 Toetsingskader	13
3.2 Methode.....	15
3.3 Resultaten	15
3.3.1 Planten	15
3.3.2 Vleermuizen.....	16
3.3.3 Overige zoogdieren	17
3.3.4 Vogels.....	17
3.3.5 Amfibieën en reptielen.....	19
3.3.6 Vissen.....	19
3.3.7 Ongewervelden	20
4. Provinciaal natuurbeleid	21
4.1 Toetsingskader	21
4.2 Inventarisatie	22
4.3 Analyse en toetsing van mogelijke effecten	24
4.4 Conclusie.....	24
5. Conclusies en aanbevelingen	25
5.1 Wet natuurbescherming	25
5.1.1 Natura 2000-gebieden.....	25
5.1.2 Soortenbescherming	25
5.2 Provinciaal beleid	26
5.3 Samenvattende tabel	27
Referenties	28

1. Inleiding

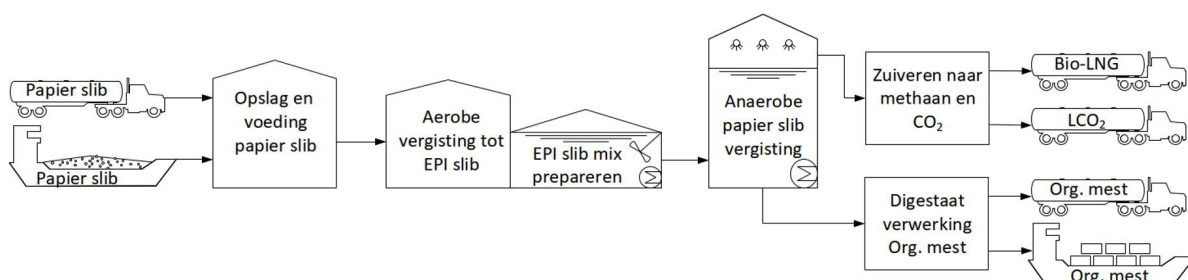
1.1 Aanleiding

DBG Bio Energy B.V. (hierna DBG) heeft een methode ontwikkeld voor de productie van bio-LNG en een organische mestvervanger uit papierslib. Vanwege de veranderingen in de papier- en kartonverwerkende industrie en de wijze waarop gestuurd wordt naar een nuttige toepassing van de papierslib vanuit de branche en de Europese Unie, ziet DBG mogelijkheden voor de ontwikkeling van meerdere locaties in Nederland en daarbuiten. De beoogde ontwikkeling op het industrieterrein van Farmsum is de eerste fabriek van DBG in Nederland.

De locatie op het industrieterrein 'Oosterhorn' in gemeente Eemsdelta voorziet in de mogelijkheden voor transport van grondstoffen en producten via water en wegen. Tevens is Regio Delfzijl een strategische locatie voor aanvoer van de papierslib, afkomstig van de papier- en kartonverwerkende industrie uit Nederland, Duitsland, België etc.

Papierslib is een niet-gevaarlijke afvalstof en komt vrij in de papier- en kartonverwerkende industrie wanneer het papier (of karton) meerdere malen is gerecycled en niet meer kan worden teruggevoerd in het productieproces. Tot nu toe wordt deze afvalstof in de meeste gevallen afgevoerd voor verbranding of als een anti stuifmiddel voor het afdekken van grote bulkopslagen gebruikt. De branche wil toewerken naar een meer nuttige toepassing voor deze afvalstroom.

DBG heeft een eigen proces ontwikkeld voor een nieuwe nuttige toepassing van papierslib. Hiervoor is een speciaal door DBG procedé ontwikkeld waarmee de papierslib kan worden opgewerkt tot bio-LNG, organische mest en vloeibare CO₂ (LCO₂) met een hoge kwaliteit. Navolgend is het productieproces in globale stappen weergegeven en beschreven.

Figuur 1.1 Schematische weergave proces

Papierslib wordt samen met nutriënten, water en andere toevoegingen aerobisch vergist en opgewerkt tot het zogenoemde EPI slib. Het EPI slib wordt vervolgens anaerobisch vergist, waarbij biogas wordt geproduceerd dat gezuiverd, gekoeld en tot vloeistof verdicht wordt tot bio-LNG. De hierbij vrijkomende CO₂ wordt tevens tot vloeistof verdicht tot LCO₂.

Het overgebleven dikke digestaat wordt met behulp van biomassa, mineralen en andere toeslagstoffen, opgewerkt tot een organische meststof (verder te noemen kunstmest). Het gescheiden vloeibare digestaat wordt gebruikt als vloeibare organische mestvervanger. Bio-LNG, LCO₂ en vloeibare kunstmest worden door vrachtwagens afgevoerd, en vaste kunstmest wordt zowel per as alsook per schip afgevoerd.

De huidige projectlocatie is gelegen op het industrieterrein van Delftzijl en is ongeveer 9 ha groot. Voor de ontwikkeling zal het huidige maaiveld met een meter worden opgehoogd.

1.2 Doel

De realisatie en ingebruikname van de biovergistingsinstallatie hebben mogelijk negatieve effecten op beschermde soorten of (natuur)gebieden. Om een beeld te kunnen vormen van de mogelijk aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten hierop, is voorliggend verkennend natuuronderzoek uitgevoerd door Sweco Nederland B.V.

1.3 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen waarbij mogelijk beschermde natuurwaarden worden aangetast, dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden;
 - soorten
- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- eventueel andere provinciaal beschermde gebieden buiten het NNN.

Er zijn geen bomen aanwezig op de projectlocatie. Er hoeft derhalve niet getoetst te worden aan aantasting of vernietiging van houtopstanden.

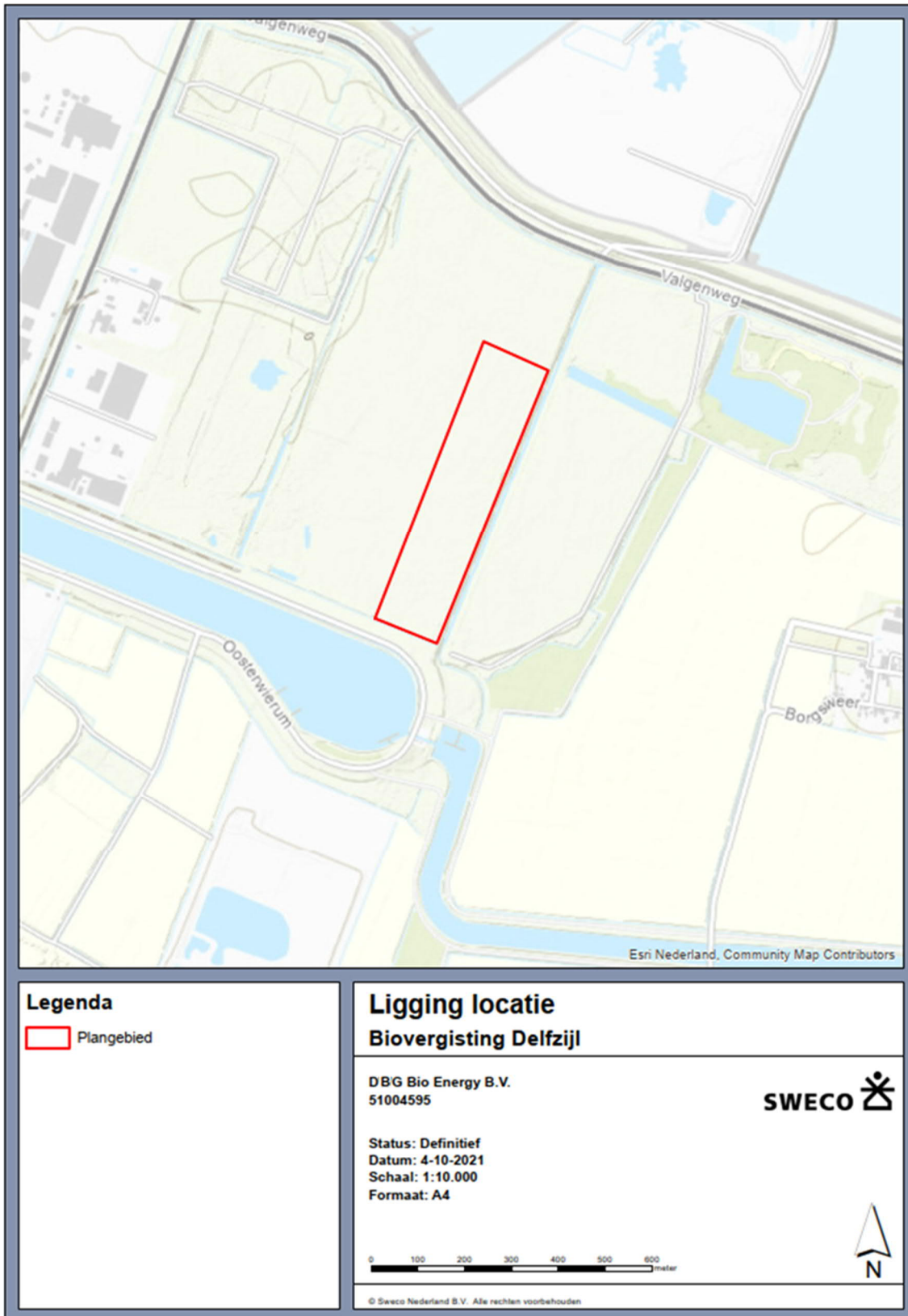
Het verkennend onderzoek is erop gericht om een eerste inzicht te geven in de mogelijke effecten van het plan op de beschermde natuurwaarden in en om de projectlocatie. Toetsing heeft plaatsgevonden op de beschermde Natura 2000-gebieden, beschermde soorten, NNN en op eventuele andere natuurbeleidskaders. In het rapport worden ook de mogelijke vervolgstappen besproken die, indien nodig, genomen moeten worden met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures.

1.4 Ligging en beschrijving projectlocatie

De DBG projectlocatie bevindt zich in Farsum, gemeente Eemsdelta, ten noorden van de Oosterhornsloop in provincie Groningen. Ten noorden van de projectlocatie bevindt zich de Waddenzee en ten westen van de projectlocatie bevindt zich het al in werking zijnde bedrijventerrein Oosterhorn.

De projectlocatie betreft een braakliggend grasland met de status 'tijdelijke natuur' dat is opgenomen in het bestemmingsplan 'Oosterhorn- Bedrijventerrein Industrie' (milieu categorieën 5.3, gezoneerd bedrijventerrein). Het grasland is in het verleden opgehoogd met een kleiige bodem. De projectlocatie betreft een opgehoogd, kleiig areaal dat op het moment van bezoeken plas-dras lag. Het perceel wordt gedomineerd door laagblijvende (vaart)planten en een aantal jonge bosschages met boswilg. De omgeving van de projectlocatie bestaat hoofdzakelijk uit industrieterrein (ten westen) en (landbouw)gronden. Aan de zuid- en aan de oostzijde wordt de projectlocatie begrensd door sloten met steile oevers.

Het uitgangspunt is dat de openbare ontsluitingswegen van het industrieterrein aan de oostzijde van de projectlocatie buiten de scope van het voorliggende onderzoek vallen.

Figuur 1.2 Ligging van de projectlocatie (rood omkaderd).

Figuur 1.2 *Globale impressies van de projectlocatie.*

2. Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

Bescherming van Natura 2000-gebieden vindt plaats op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb). Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- en verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

Om dit toetsbaar te maken, kent de Wnb een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb) en een vergunningsplicht voor projecten en andere handelingen die (significant) negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb).

De Wet stikstofreductie en natuurverbetering voorziet sinds 1 juli 2021 in een partiële vrijstelling van de vergunningsplicht voor stikstofemissies, afkomstig van bouw- en sloopwerkzaamheden. De aanlegfase kan vanaf die datum buiten beschouwen gelaten worden voor de beoordeling van de vergunningsplicht. De goedkeuring of de vergunning met betrekking tot stikstofemissies in de gebruiksfase wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend, indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

In de navolgende paragrafen is beoordeeld of er effecten op kunnen treden op Natura 2000-gebieden en zo ja, wat de benodigde vervolgstappen zijn. Indien op basis van deze verkenning effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten, kunnen de volgende vervolgstappen aan de orde zijn:

- Voortoets geeft een aanwijzing over de mogelijke negatieve effecten van een plan of project op Natura 2000-gebieden. Uit de voortoets volgt ook welke vervolgstappen nodig zijn. Soms blijkt uit de voortoets dat er zeker geen significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden zijn. Dan is er geen vergunningsplicht en de initiatiefnemer hoeft verder niets te doen. Als er wel mogelijke significant negatieve effecten zijn, volgt een passende beoordeling;

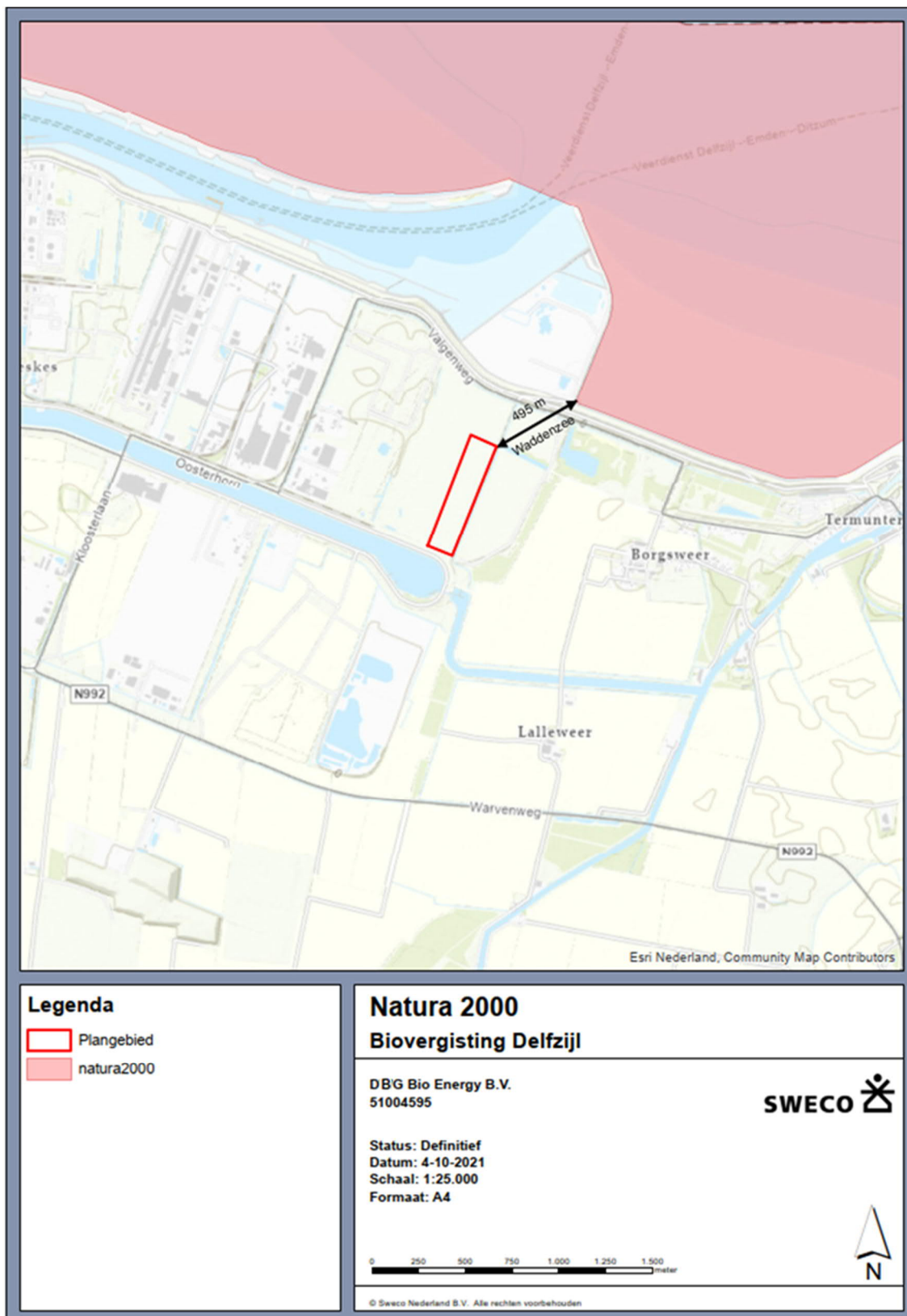
- Passende beoordeling: beoordeling of significante gevolgen van het plan of project zijn uit te sluiten, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. In een passende beoordeling mag rekening gehouden worden met mitigerende maatregelen. Als significante gevolgen niet zijn uit te sluiten, volgt een ADC-toets;
- ADC-toets: Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is Dwingende redenen van groot openbaar belang en in Compensatie is voorzien.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de Natura 2000-gebiedenkaart van PDOK, beschikbaar via het Nationaal Georegister. Hieruit blijkt dat het Natura 2000-gebied Waddenzee het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied is. Het bevindt zich op een afstand van circa 495 meter van de projectlocatie (zie Figuur 2.1). Naast het Natura 2000-gebied Waddenzee bevinden zich geen overige Natura 2000-gebieden binnen een straal van 10 kilometer rondom de projectlocatie.

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden plant- en diersoorten die in Europa bedreigd zijn, en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden.

De Waddenzee is het grootste en het belangrijkste Natura 2000-gebied in ons land. Deze status dankt de kustzee vooral aan de enorme aantallen vogels die de wadplaten en kwelders tijdens hun trek aandoen of broeden op de kwelders, stranden en in de duinen. Het Natura 2000-gebied de Waddenzee bevat zowel Habitatrichtlijn- als Vogelrichtlijngebieden.

Figuur 2.1 Ligging van de projectlocatie ten opzichte van Natura 2000-gebied Waddenzee.

2.3 Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De projectlocatie bevindt zich niet binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden, waardoor directe effecten in het kader van oppervlakteverlies van kwalificerende habitattypen of leefgebieden van kwalificerende soorten binnen de Waddenzee worden uitgesloten. De Vogelrichtlijnsoorten, waarvoor het nabijgelegen deel van de Waddenzee is aangewezen als broed-, rust- of foerageergebied, maken mogelijk gebruik van de projectlocatie als foerageer- en/of broedgebied. Indien soorten dit doen, is de projectlocatie geen uniek gebied langs de Waddenkust, en zijn er elders voldoende alternatieve locaties aanwezig. De projectlocatie betreft daarmee een marginaal en irrelevant areaal ten opzichte van het totaal aanwezige leefgebied in en rondom de Waddenzee. Van negatieve effecten door (indirect) oppervlakteverlies van leefgebied van kwalificerende soorten in of buiten Natura 2000-gebieden is derhalve geen sprake.

Effecten, zoals verdroging, vernatting, verontreiniging, optische-, licht- en geluidsverstoring kunnen mogelijk een effect hebben op kwalificerende Habitat- en/of Vogelrichtlijnsoorten. Er wordt geen effect verwacht op de grondwaterstand doordat het water wat naar boven komt tijdens het graven, niet wordt afgevoerd. Uit het huidige nul situatie bodemonderzoek blijkt dat er geen verontreinigende stoffen in de bodem aanwezig zijn die kunnen leiden tot een negatief ecologisch effect. Aangezien de werkzaamheden enkel zullen plaatsvinden op de projectlocatie zijn er, gezien het tussenliggende dijklichaam, geen negatieve effecten te verwachten ten gevolge van optische verstoring. Het uitgangspunt is dat er, zowel tijdens de aanleg- als de gebruiksfase, enkel belichting zal plaatsvinden op en richting de projectlocatie. Gezien het tussenliggende dijklichaam en de reeds aanwezige achtergrondbelichting op het industrieterrein worden verstoringseffecten ten gevolge van licht tevens uitgesloten. Mogelijkerwijs fungeert het in de luwte liggende buitendijkse areaal van het Natura 2000-gebied de Waddenzee als foerageer- en/of rustgebied voor kwalificerende Habitat- en/of Vogelrichtlijnsoorten. Geluidseffecten kunnen een mogelijk verstorende werking hebben op deze kwalificerende soorten. Voor de aanlegfase wordt er hierom uitgegaan van het inbrengen van palen door middel van druktechnieken, in plaats van heien of trillen. Volgens de reeds uitgevoerde onderzoeken door Sweco passen de effecten ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling binnen de bepalingen van het vigerende bestemmingsplan (Akoestisch onderzoek DBG Group; Sweco, 2021). Gezien het tussenliggende dijklichaam tussen de projectlocatie en de Waddenzee, de reeds aanwezige achtergrondeffecten van het bedrijventerrein en de onderschrijding van de reeds vastgestelde grenswaarden voor het bestemmingsplan, worden effecten op het Natura 2000-gebied Waddenzee op voorhand uitgesloten.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden zal gebruik worden gemaakt van mobiele werktuigen, hetgeen gepaard gaat met stikstofemissie. Deze emissie kan zich vrij gemakkelijk via de lucht over grotere afstand verplaatsen en zodoende een toename in stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden. De Wet stikstofreductie en natuurverbetering voorziet per 1 juli 2021 in een partiële vrijstelling van de vergunningsplicht voor stikstofemissies, afkomstig van bouw- en sloopwerkzaamheden. De aanlegfase kan vanaf die datum buiten beschouwing gelaten worden voor de beoordeling van de vergunningsplicht.

Behalve een tijdelijke toename aan stikstofdepositie tijdens de aanlegfase, is er tijdens de gebruiksfase van de biovergistingsinstallatie tevens sprake van een permanente toename aan stikstofdepositie. Dit betreft een toename van maximaal 0,03 mol N/ha/jaar op hexagonen met stikstofgevoelige habitattypen binnen het Natura 2000-gebied Waddenzee. Op alle hexagonen met een projectgebonden toename aan stikstofdepositie in de gebruiksfase wordt de Kritische Depositie Waarde (KDW) niet (naderend) overbelast (Memo - effectbeoordeling stikstofdepositie; Sweco, 2021). Om deze reden worden negatieve effecten op voorhand uitgesloten.

2.4 Conclusie

Gelet op het tussenliggende dijklichaam tussen de projectlocatie en de Waddenzee, de reeds aanwezige achtergrondeffecten van het bedrijventerrein en de overschrijding van de reeds vastgestelde grenswaarden voor het bestemmingsplan, zijn directe effecten, zoals verdroging, vernatting, optische-, licht- en geluidsverstoring, op voorhand uitgesloten. Hierdoor is er geen noodzaak tot een nadere beschouwing op deze effecten. Daarbij zal de toename aan stikstofdepositie ten gevolge van de realisatie en ingebruikname van de biovergistingsinstallatie DBG te Delfzijl niet leiden tot negatieve effecten in de vorm van verzuring en vermesting voor stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden van stikstofgevoelige kwalificerende soorten (Memo - effectbeoordeling stikstofdepositie; Sweco, 2021).

3. Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd met verschillende verbodsbepalingen:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.)

- Lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- Lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- Lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- Lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.)

- Lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- Lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- Lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - o *Onderdeel a*) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen.

- o *Onderdeel b*) de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- o *Onderdeel c*) vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijnsoorten* geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. In gebruik zijnde nesten van vogels zijn te allen tijde gedurende het broedseizoen beschermd.

Van een aantal vogelsoorten geniet de vaste rust- en verblijfplaats een aanvullende jaarronde bescherming. Deze soorten worden genoemd in een beleidsdocument dat onder de Flora- en faunawet is opgesteld¹. Ook onder de Wet natuurbescherming is deze lijst van kracht, maar provincies hebben de mogelijkheid deze aan te passen. Provincie Groningen maakt geen uitzondering hierop.

Soorten waarvan de nesten altijd jaarrond beschermd zijn, zijn de volgende: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw. Van een aantal andere soorten zijn de nesten enkel beschermd, indien er onvoldoende alternatieven zijn.

Onderzoeken naar het voorkomen vanuit de *Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijn* hebben een geldigheidsduur van drie jaar. Na deze termijn dient het onderzoek te worden geactualiseerd.

Voor *Andere beschermde soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstooring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *Andere beschermde soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid heeft om soorten binnen deze categorie onder voorwaarden vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming. Onderzoeken naar het voorkomen van *Andere beschermde soorten* hebben een geldigheidsduur van vijf jaar. Na deze termijn dient het onderzoek te worden geactualiseerd.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld of voor voorgenomen activiteiten die strijdig zijn met de bepalingen in de wet, geldt een ontheffingsplicht. Deze kan alleen worden verleend, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstooring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de wet. Er is dan geen ontheffing nodig.

Naast bovengenoemde verbodsartikelen bevat de Wnb een algemeen geldende zorgplicht. Deze zorgplicht is te allen tijde van toepassing en geldt ook voor niet-beschermde flora en fauna:

Zorgplicht (artikel 1.11)

- Lid 1) Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
- Lid 2) De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - o onderdeel a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - o onderdeel b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of

¹ Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2009. *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep (Dienst Regelingen, brief 26 augustus 2009, kenmerk ffw2009.corr.046)* te downloaden van de website van het Ministerie van EL&I.

- o onderdeel c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
- o lid 3) Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

3.2 Methode

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in de projectlocatie. Hierbij maken we onderscheid tussen het bronnenonderzoek en een oriënterend veldbezoek. Op basis hiervan volgt een habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in de projectlocatie en omgeving. Hiervoor zijn onder andere landelijke (digitale) verspreidingsatlassen (waaronder de NDFF-Verspreidingsatlas), regionale verspreidingsatlassen en, wanneer beschikbaar, voorgaande onderzoeken geraadpleegd. Ook is data direct uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) gebruikt van de afgelopen 5 jaar.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in de projectlocatie (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 2 november 2021 door Kars Hüsken en Rietje Klous, deskundige ecologen van Sweco.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling wordt een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(groepen) en/of het geschikte biotoop beïnvloed wordt door de voorgenomen activiteit. Hieruit wordt duidelijk voor welke soort(groepen) er nader (veld)onderzoek en eventueel het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wnb aan de orde is. Het onderzoek beperkt zich tot op grond van de Wnb beschermde planten- en diersoorten. Niet-beschermde Rode lijstsoorten die in de projectlocatie (kunnen) voorkomen, zoals diverse soorten paddenstoelen en vaatplanten, worden niet in het onderzoek betrokken omdat deze soorten niet relevant zijn voor toetsing aan de Wnb. Zij kunnen echter wel worden benoemd ten behoeve van bovenwettelijke maatregelen.

3.3 Resultaten

3.3.1 Planten

Actueel en potentieel voorkomende soorten

In bestaande gegevens ontbreken waarnemingen van planten die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming binnen en in de omgeving van de projectlocatie.

De projectlocatie bestaat uit een voedsel- en kruidenrijk, plas-dras liggend grasland dat wordt begrensd aan de oost- en zuidzijde door respectievelijk een brede en een smalle sloot waarvan de oevers zijn begroeid met algemeen voorkomende grassen en (ruigte)kruiden. De vegetatie bestaat hoofdzakelijk uit pitrus (*Juncus effusus*), bies (*Schoenoplectus spec.*), biezenknoppen (*Juncus conglomeratus*), biggenkruid (*Hypochaeris spec.*), jonge boswilg (*Salix caprea*), gewoon vuurzwammetje (*Hygrocybe miniata*) en verschillende grassen. Beschermde planten betreffen veelal (zeer) zeldzame soorten die doorgaans specifieke habitateisen aan hun groeiplaats stellen, gekenmerkt door een gering verspreidingsgebied en overwegend een voedselarm klimaat.

De aanwezige soorten zijn kenmerkend voor een voedselrijke ondergrond, hetgeen ongeschikt is voor beschermde flora. Uitzonderingen hierop betreffen brave hendrik en geplooid vrouwenmantel. Deze soorten gedijen namelijk goed op een voedselrijke bodem in en rondom natte, humeuze graslanden. Tijdens het veldbezoek zijn er geen waarnemingen van deze soorten gedaan. Bovendien zijn er in de laatste 30 jaar geen waarnemingen van deze soorten gedaan in de omgeving van de projectlocatie (NDFP verspreidingsatlas, 2021).

Effectanalyse

Op basis van het ontbreken van bekende verspreidingsgegevens binnen de projectlocatie en wijde omgeving en het ontbreken van geschikte groeiplaatsen binnen de projectlocatie, kan het voorkomen van beschermde flora op voorhand worden uitgesloten.

3.3.2 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens blijkt het voorkomen van de laatvlieger in de omgeving van de projectlocatie. Op basis van biotoop worden tevens gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en meervleermuis foeragerend op en rondom de projectlocatie verwacht. Onder de Wet natuurbescherming zijn alle vleermuissoorten strikt beschermd conform bijlage IV van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb).

Vleermuizen maken soortafhankelijk gebruik van onder andere oude bomen met gaten en spleten in het bosgebied als vaste rust- en voortplantingsplaats. Rondom de projectlocatie, zijn bomenlanen en bosjes aanwezig welke van zodanige omvang en hoogte zijn dat zij mogelijk beschikken over geschikte holtes voor vleermuizen. Deze vallen echter buiten de scope van de projectlocatie en worden daarmee niet beïnvloed door de voorgenomen ontwikkeling.

Gebouwbewonende soorten kunnen verblijfplaatsen hebben in onder andere spouwmuren of onder dakpannen, mits deze over geschikt microklimaat beschikken. Binnen de projectlocatie zijn geen structuren aanwezig die aan deze biotoopeisen voldoen.

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige structuren en elementen in het landschap als vliegroutes, zoals bijvoorbeeld bomenlanen, houtwallen en watergangen. Met name voor het verbinden van foerageergebieden met verblijfplaatsen, zijn deze elementen van belang indien er geen andere beschutting of structuren aanwezig zijn. De bomenlanen in de omgeving van de projectlocatie hebben mogelijk een functie als vliegroute. Er is echter geen kap van bomen voorzien, waardoor de mogelijke functie van de bomenlaan als vliegroute door de voorgenomen ontwikkeling niet in het geding komt. De smalle sloot ten zuiden van de projectlocatie is dermate ondiep en klein dat een functie als essentiële vliegroute wordt uitgesloten. De relatief brede sloot ten oosten van de projectlocatie zou mogelijk een functie kunnen hebben als vliegroute. Echter, aangezien er op relatief korte afstand een bomenrij staat die deze functie ook zou kunnen vervullen, wordt een essentiële functie van de watergang op voorhand uitgesloten. Permanente, blijvende negatieve effecten op vleermuizen door de aantasting van een mogelijke vliegroute, foerageerroute of verblijfplaats zijn hiermee op voorhand uitgesloten.

Ten slotte is het aannemelijk dat vleermuizen foerageren in de groenstructuren rondom de projectlocatie en/of boven het water. Er is in de omgeving van de projectlocatie een gevarieerd aanbod aan minstens zo geschikt (jacht)biotoop voor vleermuizen. Deze (jacht)biotopen vallen buiten de scope van de voorgenomen ingreep. Voor de in het gebied aanwezige vleermuizen wordt er dan ook geen essentieel foerageergebied aangetast. Vanuit de zorgplicht dient er echter wel rekening te worden gehouden met de uitstraling van licht op de overgebleven, aangrenzende percelen.

Effectanalyse

Een functie van de projectlocatie als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten is op voorhand uitgesloten door het ontbreken van (geschikte) bebouwing binnen de projectlocatie.

Een functie van de projectlocatie als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten is op voorhand uitgesloten door het ontbreken van (geschikte) boomstructuren/-holtes binnen de projectlocatie.

Een functie van de sloten rondom de projectlocatie als essentiële vliegroute is op voorhand uitgesloten door de in de nabijheid gelegen bomenrij die deze functie ook zou kunnen vervullen.

De projectlocatie zelf en de directe omgeving daarvan is matig geschikt als foerageergebied voor vleermuizen door het ontbreken van structuur (voor onder andere luwte) en noemenswaardige arealen met een groot aanbod aan insecten. Tevens zitten er geen geschikte verblijfplaatsen in de omgeving van de projectlocatie en er is veel potentieel foerageergebied in de omgeving beschikbaar, waardoor een functie als essentieel foerageergebied wordt uitgesloten. Vanuit de zorgplicht dient er echter wel rekening te worden gehouden met de uitstraling van licht op de overgebleven, aangrenzende percelen. Dit kan worden bereikt door de lichtmasten niet hoger dan 6 meter toe te passen en/of gebruik te maken van armaturen die strooilicht voorkomen.

3.3.3 Overige zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende soorten

In de omgeving van de projectlocatie zijn enkele waarnemingen bekend van zoogdieren die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming. Het betreffen waarnemingen van bruinvis, (Habitatrichtlijn 3.5 Wnb), ree, haas, vos, veldmuis, huisspitsmuis en gewone zeehond (Andere soorten art. 3.10 Wnb).

De waargenomen gewone zeehond en de bruinvis gebruiken de Waddenzee als leefgebied. De Waddenzee ondervindt geen negatieve effecten ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling (zie Hoofdstuk 2). De andere, hierboven genoemde soorten zouden wel mogelijk binnen de projectlocatie voor kunnen komen.

De projectlocatie is beoordeeld op typische elementen en sporen die kunnen duiden op de aanwezigheid van rust- en voortplantingsplaatsen van beschermde (niet-vrijgestelde) soorten van de soortgroep overige zoogdieren, evenals op geschikt biotoop voor deze soorten. Van de ree zijn sporen aangetroffen op de projectlocatie. De watergang aan de zuidelijke en oostelijke rand van de projectlocatie heeft steile, kale oevers en in het omringend agrarisch landschap zijn waarnemingen bekend van verschillende muizen- en amfibieën-soorten. Ook zijn (graaf)sporen aangetroffen van konijnen. Deze combinatie van voedselaanbod en geschikt biotoop maakt (de omgeving van) de projectlocatie een geschikt foerageergebied voor kleine marterachtigen. Het kleiige, natte biotoop zonder structuur elementen als houtwallen en takkenhopen, maakt de geschiktheid van de projectlocatie als belangrijk leefgebied met verblijfplaatsen echter minder aannemelijk. Dergelijke structuren gebruiken de marterachtigen graag als dekking en als voortplantingsverblijf.

Effectanalyse

Gezien het ontbreken van effecten op (het leefgebied van) de bruinvis en de gewone zeehond worden negatieve effecten op deze soorten op voorhand uitgesloten.

Echter treden er mogelijk, maar beperkt, effecten op voor overige beschermde soorten als ree, haas, vos, veldmuis, huisspitsmuis en kleine marterachtigen. Voor deze soorten geldt echter dat zij in provincie Groningen, onder de vigerende omgevingsverordening, zijn vrijgesteld van ontheffingsplicht. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek naar deze soorten is daarmee niet noodzakelijk.

In de ontwerp omgevingsverordening zijn de soorten bunzing, hermelijn en haas niet meer vrijgesteld. Mogelijk dient er, na het vaststellen van deze verordening, aanvullend onderzoek te worden gedaan naar deze soorten om te kunnen beoordelen of er effecten op deze soorten kunnen optreden.

3.3.4 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit beschikbare gegevens komen diverse waarnemingen naar voren van vogels met een categorie 1 tot en met 4 jaarrond beschermde nestplaats². Er zijn in de omgeving onder andere waarnemingen bekend van huismus, gierwaluw, sperwer, havik, buizerd, boomvalk, wespendif en roek (Vogelrichtlijnsoorten art. 3.1 Wnb en soorten met cat. 1 t/m 4 jaarrond beschermde nestplaats).

² <https://habitus.nl/jaarrondbeschermdevogelnesten>

Er zijn binnen de projectlocatie geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen van de hierboven genoemde soorten, of overige soorten met een jaarrond beschermde nestplaats.

Het grasland op de projectlocatie betreft geen geschikt broedbiotoop voor boombroedende vogels, zoals sperwer, havik, buizerd, boomvalk, wespandief en roek. Dit wordt namelijk globaal gevormd door loofbossen, gemengde bossen of veelal hoge solitaire bomen, welke ontbreken op de projectlocatie. Er bevinden zich wel enkele rijen aan 2,5 meter hoge boswilgen. Tijdens het veldbezoek zijn er in deze boswilgen geen nesten waargenomen. Bovendien vormt een boswilg van een dergelijk formaat een ongeschikt broedhabitat voor bovengenoemde soorten. Op circa 200 meter ten zuidoosten van de projectlocatie bevindt zich echter wel een bomenrij welke mogelijk geschikt is voor boombroeders. Deze bomen worden echter niet aangetast door de voorgenomen ontwikkeling, waardoor eventuele beschadiging of vernietiging van jaarrond beschermde nesten wordt uitgesloten. Hetzelfde geldt voor de gebouwde bewonende huismus en gierzwaluw, welke met betrekking tot hun broedbiotoop gebonden zijn aan de woonkernen op ruime afstand van de projectlocatie (circa 1 kilometer). Ook voor deze soorten ontbreekt geschikt broedbiotoop binnen de projectlocatie.

Wel kan de projectlocatie fungeren als jachtbiotoop van deze soorten, waardoor zij incidenteel in (de omgeving van) de projectlocatie kunnen voorkomen. Echter, gezien het aanbod van geschikt jachtbiotoop in de wijde omgeving van de projectlocatie, is een essentiële functie van de projectlocatie als jachtbiotoop uitgesloten.

Ook biedt de projectlocatie mogelijk geschikt broedbiotoop voor grondbroedende vogels, zoals kwartelkoning, pijlstaart, watersnip, zomertaling, slobbeend, graspieper, gele kwikstaart, grutto, veldleeuwerik, tureluur en Kievit. De NDFF geeft geen indicatie dat deze soorten in de projectlocatie broeden. De watersnip is waargenomen tijdens het uitgevoerde veldbezoek. Sommige van deze soorten komen niet broedend voor in de wijde omgeving van de projectlocatie (watersnip, pijlstaart en tureluur, bron: Sovon Vogelatlas Nederland 2018). Voor andere Rode Lijstsoorten (kwartelkoning, zomertaling, slobbeend, graspieper, gele kwikstaart, grutto, veldleeuwerik, tureluur en Kievit) geldt dat de projectlocatie onderdeel uitmaakt van het verspreidingsgebied zoals in de Vogelatlas 2018 wordt weergegeven. Echter bevindt het grootste deel van de verspreiding en ook de kerngebieden van de betreffende soorten zich elders in de provincie (verspreidingskaarten Sovon Vogelatlas Nederland 2018). Hiermee kunnen negatieve effecten op de staat van instandhouding van deze Rode Lijstsoorten ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling worden uitgesloten, ook wanneer zich een broedgeval voordoet binnen het projectgebied.

Om bovenstaande redenen dienen de voorbereidende werkzaamheden (bouwrijp maken een dergelijke) voor de aanlegfase buiten het broedseizoen (grootweg half maart tot begin augustus) worden uitgevoerd. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan dient het perceel tijdig ongeschikt te worden gemaakt om verstoring van broedgevallen te voorkomen. Aanvullend dient er met de verlichting van het terrein rekening te worden gehouden met de uitstraling van licht op de overgebleven percelen. Dit kan namelijk leiden tot verstoring en daarmee verminderd broedsucces van de hierop aanwezige grondbroeders in het broedseizoen.

Effectanalyse

In (de directe omgeving van) de projectlocatie zijn geen jaarrond beschermde nesten van categorie 1 tot en met 4 soorten aanwezig of te verwachten. De projectlocatie kan een functie hebben als foerageergebied van roofvogels met hun nestplaats in de nabijgelegen bomenrij. Gezien het ruime aanbod in de omgeving zal het voorgenomen project niet resulteren in (blijvende) negatieve effecten hebben voor het jachtbiotoop van deze roofvogels.

Het biotoop op de projectlocatie heeft een potentiële functie als broedgebied voor een aantal Rode Lijstsoorten. Voor deze Rode Lijstsoorten geldt dat de projectlocatie, als het overlapt met het verspreidingsgebied van de Rode Lijstsoort, niet in de buurt ligt van kerngebieden van de betreffende soort.

Tijdens de uitvoering dient men te allen tijde rekening te houden met de aanwezigheid van (algemeen) voorkomende broedvogels tijdens het broedseizoen. Alle broedgevallen zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het perceel is met name geschikt voor grondbroedende soorten. Om deze reden dienen

de voorbereidende werkzaamheden (bouwrijp maken en dergelijke) voor de aanlegfase buiten het broedseizoen (grootweg half maart tot begin augustus) worden uitgevoerd. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan dient het perceel tijdig ongeschikt te worden gemaakt om verstoring van broedgevallen te voorkomen.

Aanvullend dient er met de verlichting van het terrein rekening te worden gehouden met de uitstraling van licht op de overgebleven percelen. Dit kan namelijk leiden tot verstoring en daarmee verminderd broedsucces van de hierop aanwezige grondbroeders in het broedseizoen.

3.3.5 Amfibieën en reptielen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens zijn waarnemingen binnen en in de directe omgeving van de projectlocatie bekend van de gewone pad, kleine watersalamander, bruine kikker, bastaardkikker en meerkikker. Op basis van biotoop wordt tevens groene kikker op en rondom de projectlocatie verwacht. Al deze soorten zijn in provincie Groningen vrijgesteld. Wel is de projectlocatie geschikt als voortplantingshabitat en overwinteringshabitat voor deze soorten. Door de kleiige bodem blijft regenwater bij langdurige of meerdaagse regenval op het maaiveld staan. Tijdens het veldbezoek stond het water ook op het maaiveld.

Beschermde, niet-vrijgestelde, amfibieën en reptielen worden niet in de projectlocatie verwacht. Voor de rugstreeppad, een pionierssoort, is op de projectlocatie geen geschikt habitat aanwezig door de kleiige bodem waar de rugstreeppad een voorkeur heeft voor meer zandige bodems. Daarnaast ligt de projectlocatie ver buiten het bekende verspreidingsgebied. Ook voor andere beschermde amfibieën en reptielen, zoals de kamsalamander, alpenwatersalamander en ringslang, biedt de projectlocatie een geschikt biotoop. Echter zijn er in de wijde omgeving geen waarnemingen gedaan van deze soorten, waardoor een mogelijke verstoring van deze soorten wordt uitgesloten.

Effectanalyse

De projectlocatie vormt enkel geschikt voortplantings- en overwinteringshabitat voor algemeen voorkomende amfibieën, zoals de gewone pad en bruine kikker. Deze soorten zijn vrijgesteld in provincie Groningen voor ruimtelijke ontwikkelingen. Wel blijft de zorgplicht gelden voor deze amfibieënsoorten.

Voor overige beschermde amfibieën- en reptielensoorten, zoals de rugstreeppad, ontbreekt het in de projectlocatie aan geschikt habitat en/of ligt het bekende verspreidingsgebied ver buiten de projectlocatie. Gezien de afstand tussen de projectlocatie en de randen van de bekende verspreidingsgebieden is natuurlijke vestiging van deze soorten op de korte termijn niet te verwachten.

3.3.6 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissen in of in de omgeving van de projectlocatie. Van de beschermde vissen zijn de beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, houting, kwabaal en steur gebonden aan rivier- of beeksystemen of meren. In de projectlocatie en in de omgeving van de projectlocatie is dergelijk habitat afwezig. De sloot ten zuiden van de projectlocatie is een smalle afwateringssloot met steile oevers, welke via duikers en een sluis verbonden is aan grotere watergangen, de Oosthornhaven en het verbindingskanaal. Daarnaast bevindt de projectlocatie ver buiten het verspreidingsgebied van deze soorten.

De grote modderkuiper prefereert voor het voortplantingshabitat ondiepe wateren met een dikke modderlaag en rijke begroeiing van waterplanten. Tijdens het veldbezoek was de afwateringssloot recent geschoond. Verwacht wordt dat de sloot in de zomer volgroeid is met riet, gezien de restanten van het riet op de oevers. Het ontbreekt in de oevers aan schuilmogelijkheden voor de grote modderkuiper. Ook was tijdens het veldbezoek kwel zichtbaar in de afwateringssloot. Gezien de ligging van de projectlocatie en daarmee de korte afstand op de Waddenzee wordt er aangenomen dat er invloed is van zilte kwel. Gezien het ontbreken van schuilmogelijkheden en de zilte invloeden van kwel in de sloot wordt de sloot ongeschikt geacht voor de grote modderkuiper. Bovendien zijn er volgens de verspreidingsatlas nog nooit waarnemingen van de grote modderkuiper gedaan in het noordelijke deel van provincie Groningen.

Effectanalyse

De projectlocatie is ongeschikt voor beschermde vissen. De projectlocatie bevindt zich ver buiten het bekende verspreidingsgebied en voldoet niet aan de habitatseisen van beschermde vissen. Daarmee worden negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde vissen uitgesloten.

3.3.7 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens zijn er geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden. Beschermde dagvlinders zijn gebonden aan een specifiek habitat met de aanwezigheid van waardplanten. In de projectlocatie zijn deze waardplanten afwezig. In de projectlocatie bevinden zich vooral soorten van natte ruigte, zoals pitrus en riet en zuring spec., in combinatie met laag struweel. De beschermde libellen zijn eveneens gebonden aan een specifiek habitat, in combinatie met een specifieke waterkwaliteit. De oevervegetatie van de afwateringssloot in de projectlocatie bestaat voornamelijk uit riet. Deze omstandigheden zijn niet geschikt voor beschermde libellen. Overige ongewervelden, zoals platte schijfhoren, zijn gebonden aan zoete heldere schone wateren met rijke begroeiing. Gezien de zilte kwelinvloeden en het ontbreken van een rijke begroeiing, vormt de sloot ongeschikt habitat voor overige beschermde ongewervelden.

Effectanalyse

De projectlocatie is ongeschikt voor beschermde ongewervelden door het ontbreken van specifieke habitats. De aanwezigheid van beschermde ongewervelden wordt daarmee uitgesloten. Negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde ongewervelden zijn uitgesloten.

4. Provinciaal natuurbeleid

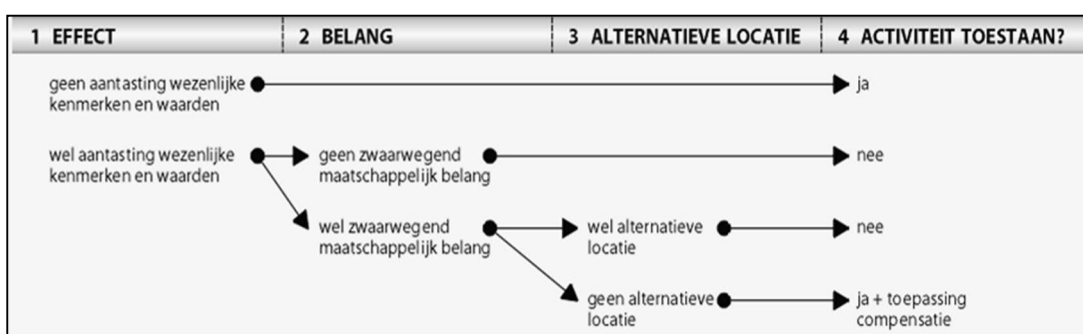
4.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd, bestaat uit het beleid ten aanzien van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarnaast kent de provincie Groningen beleid ten aanzien van bos- en natuurgebieden buiten Natuurnetwerk Nederland, akker-/weidevogelleefgebieden en robuuste verbindingzones.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is op provinciaal niveau uitgewerkt tot het provinciale natuurnetwerk met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het ‘nee, tenzij’-principe. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dienen te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Een ‘nee, tenzij-toets’ behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van de plangebieden.

Figuur 4.1 Het ‘nee, tenzij’-principe van het compensatiebeginsel

Bos- en natuurgebieden buiten Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN) komen in provincie Groningen allerlei kleinere en grotere bos- en natuurelementen voor, die een bijdrage leveren aan de biodiversiteit van het landelijk gebied. Provincie Groningen vraagt aan gemeenten bos- en natuurgebieden buiten het NNN te beschermen via gemeentelijke bestemmingsplannen. Om dit te waarborgen, zijn hiervoor regels opgenomen in de Omgevingsverordening (Artikel 3.112).

Akkervogelleefgebied

Provincie Groningen beschermt akkervogels in gebieden waar nog levenskrachtige populaties akkervogels voorkomen, de zogenaamde akkervogelleefgebieden. De beheermaatregelen voor akkervogels worden genomen door samenwerkingsverbanden van boeren (de agrarische collectieven). Om het behoud van deze gebieden te waarborgen, zijn hiervoor regels opgenomen in de Omgevingsverordening (Artikel 3.124).

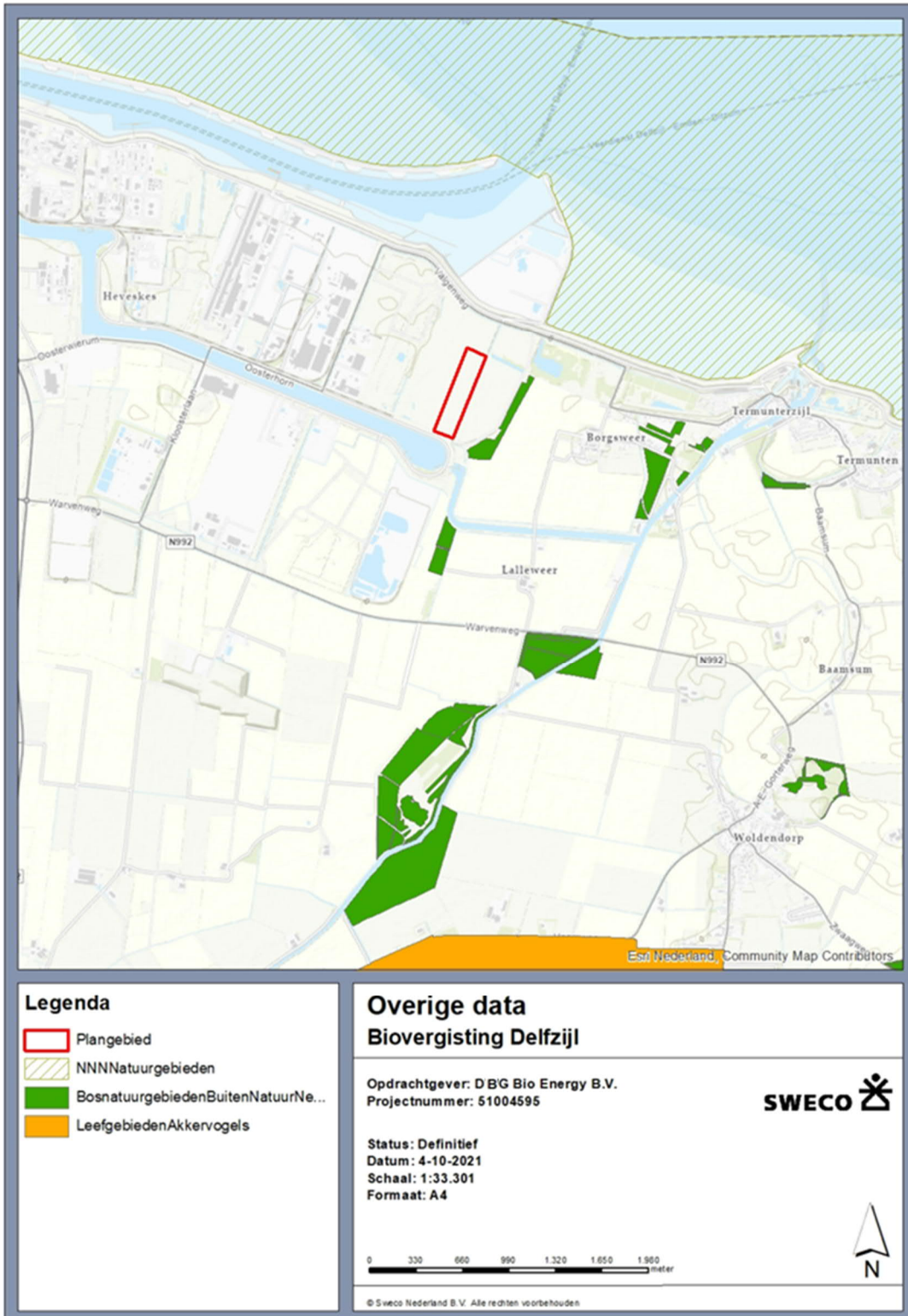
Robuuste verbindingzone

Provincie Groningen beschermt robuuste verbindingzones tussen het Zuidelijk Westerkwartier, Leekstermeergebied, Zuidlaardermeergebied en Midden-Groningen. Een groot deel van deze gronden is al begrensd en daarmee onderdeel geworden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Op enkele plaatsen moet nog een nadere afweging over de begrenzing worden gemaakt. De begrenzing van het Natuurnetwerk en regels ter bescherming van het Natuurnetwerk zijn vastgelegd in de Omgevingsverordening (Artikel 3.118).

Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van de bovenstaande provinciaal beschermde gebieden (mits in de nabije omgeving van de project) en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure' voor het NNN. In provincie Groningen is toetsing van effecten door externe werking niet van toepassing.

4.2 Inventarisatie

De projectlocatie ligt niet binnen de begrenzing van het NNN. Ook ligt het niet in overige provinciaal beschermde gebieden. Het meest nabij gelegen (provinciaal) beschermd gebied betreft bos- en natuurgebieden buiten Natuurnetwerk Nederland (zie Figuur 4.2). Dit areaal bevat het natuurdoeltype N16.04 Vochtig bos met productie. Vochtig bos met productie bestaat uit loofbossen die gedomineerd worden door diverse boomsoorten, zoals populier, es, esdoorn, beuk, haagbeuk, eik, iep en els. Het is een grotendeels gesloten bos met een weelderige ondergroei. Dit bostype is de productievariant van delen van het haagbeuken- en essenbos en beek- en rivier begeleidend bos.

Figuur 4.2 Ligging van de projectlocatie ten opzichte van (provinciaal) beschermde gebieden.

4.3 Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De projectlocatie bevindt zich niet binnen de begrenzing van NNN of overige provinciaal beschermde gebieden. Met de voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de realisatie en ingebruikname van de biovergistingsinstallatie is daarmee geen sprake van aantasting van de aangewezen kernkwaliteiten van de in paragraaf 4.1 genoemde gebieden. Provincie Groningen kent verder geen effecten door externe werking.

4.4 Conclusie

Blijvende negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN en overige provinciaal beschermde gebieden zijn op voorhand uitgesloten. In provincie Groningen zijn effecten vanuit externe werking niet van toepassing. Er is geen noodzaak voor het doorlopen van een RO-procedure met betrekking tot het wijzigen van het bestemmingsplan. Hierdoor is een nadere uitwerking van het 'nee, tenzij-principe' niet benodigd. Er zijn geen belemmeringen vanuit provinciaal beleid en het nemen van vervolgstappen is niet noodzakelijk.

5. Conclusies en aanbevelingen

5.1 Wet natuurbescherming

5.1.1 Natura 2000-gebieden

Gelet op het tussenliggende dijklichaam tussen de projectlocatie en de Waddenzee, de reeds aanwezige achtergrondeffecten van het bedrijventerrein en de onderschrijding van de reeds vastgestelde grenswaarden voor het bestemmingsplan, zijn directe effecten, zoals verdroging, vernatting, optische-, licht- en geluidsverstoring, op voorhand uitgesloten. Hierdoor is er geen noodzaak tot een nadere beschouwing op deze effecten. Daarbij zal de toename aan stikstofdepositie ten gevolge van de realisatie en ingebruikname van de biovergistingsinstallatie DBG te Delfzijl niet leiden negatieve effecten in de vorm van verzuring en vermisting voor stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden van stikstofgevoelige kwalificerende soorten. Het uitvoeren van aanvullende procedures of onderzoek is niet noodzakelijk, noch is het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

5.1.2 Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming biedt mogelijk belemmeringen voor de realisatie en ingebruikname van de biovergistingsinstallatie in het projectgebied. In (de omgeving van) het projectgebied zijn soorten aanwezig of te verwachten, die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en die mogelijk negatief worden beïnvloed:

Vleermuizen

Door het ontbreken van bebouwing en bomen met holtes of loshangend schors, zijn verblijfplaatsen van vleermuizen in de projectlocatie uitgesloten. Op de projectlocatie ontbreekt het daarnaast aan lijnvormige structuren en elementen die kunnen fungeren als vliegrouete. Een functie van de sloten rondom de projectlocatie als essentiële vliegrouete is op voorhand uitgesloten door de in de nabijheid gelegen bomenrij die deze functie ook zou kunnen vervullen. Voor de in het gebied aanwezige vleermuizen wordt er tevens geen essentieel foerageergebied aangetast. Vanuit de zorgplicht dient er echter wel rekening te worden gehouden met de uitstraling van licht op de overgebleven, aangrenzende percelen. De verlichting dient enkel op de projectlocatie en naar de projectlocatie gericht te zijn. Dit kan worden bereikt door de lichtmasten niet hoger dan 6 meter toe te passen en/of gebruik te maken van armaturen die strooilicht voorkomen.

Overige zoogdieren

Er treden mogelijk, maar beperkt, effecten op voor overige soorten als ree, haas en kleine marterachtigen (Andere soorten art. 3.10 Wnb). Voor deze soorten geldt echter dat zij in de provincie Groningen, onder de vigerende omgevingsverordening, zijn vrijgesteld van ontheffingsplicht. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek naar deze soorten is daarmee niet noodzakelijk. In het kader van de zorgplicht dient men echter tijdens de uitvoering te allen tijde rekening te houden met de aanwezigheid van (algemeen) voorkomende zoogdieren.

In de ontwerp omgevingsverordening zijn de soorten bunzing, hermelijn en haas niet meer vrijgesteld. Mogelijk dient er, na het vaststellen van deze verordening, aanvullend onderzoek te worden gedaan naar deze soorten om te kunnen beoordelen of er effecten op deze soorten kunnen optreden.

Jaarrond beschermde nesten

In de projectlocatie en in de directe omgeving zijn er geen jaarrond beschermde nesten aanwezig. Ook vormt de projectlocatie geen essentieel foerageergebied voor vogels met een jaarrond beschermd nest. Nader onderzoek naar jaarrond beschermde nesten is niet noodzakelijk.

Overige soortengroepen

Van de overige soortengroepen (planten, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden) zijn er wel beschermde soorten aanwezig. Het gaat echter om (vrij) algemeen voorkomende soorten, zoals de ree, bruine kikker en gewone pad, die vrijgesteld zijn van ontheffingsplicht bij onder meer ruimtelijke ontwikkelingen. Voor overige beschermde soorten uit deze soortengroepen die niet vrijgesteld zijn, is de projectlocatie ongeschikt als leefgebied, of komen niet voor in de wijde omgeving van de projectlocatie. Negatieve effecten worden daarmee uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

Broedvogels

Het biotoop op de projectlocatie heeft een potentiële functie als broedgebied voor een aantal Rode Lijstsoorten. Voor deze Rode Lijstsoorten geldt dat de projectlocatie, als het overlapt met het verspreidingsgebied van de soort, niet in de buurt ligt van kerngebieden van de betreffende soort. Tijdens de uitvoeringsfase dient men echter wel rekening te houden met de aanwezigheid van broedvogels gedurende het broedseizoen. Alle in gebruik genomen broedlocaties zijn in deze periode beschermd.

De broedperiode loopt globaal van half maart tot begin augustus. Afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, kan deze periode eerder of later beginnen en eindigen. Indien het niet te vermijden is in of rond het broedseizoen te werken en het perceel niet tijdig ongeschikt gemaakt kan worden, dient in de periode van maart tot en met september een broedvogelcontrole uitgevoerd te worden kort voordat de werkzaamheden uitgevoerd zullen worden. Bij het aantreffen van broedende vogels, dient er te worden gewacht met de werkzaamheden tot het moment dat de jongen uitgevlogen zijn. De werkzaamheden dusdanig afstellen dat er geen verstoring optreedt, is daarbij ook een optie.

Zorgplicht

Naast de bepalingen voor specifieke aangewezen soorten geldt krachtens artikel 1.11 (lid 1 en 2) van de Wet natuurbescherming, de algemene Zorgplicht. Deze geldt voor alle in het wild levende dieren en planten alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder verantwoordelijk gesteld voor de zorg en de bescherming van flora en fauna en dient men geen handelingen uit te voeren die soorten opzettelijk kunnen verwonden of doden.

5.2 Provinciaal beleid

Blijvende negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN en overige provinciaal beschermde gebieden zijn op voorhand uitgesloten. In provincie Groningen zijn effecten vanuit externe werking niet van toepassing. Er is geen noodzaak voor het doorlopen van een RO-procedure met betrekking tot het wijzigen van het bestemmingsplan. Hierdoor is een nadere uitwerking van het 'nee, tenzij-principe' niet benodigd. Er zijn geen belemmeringen vanuit provinciaal beleid en het nemen van vervolgstappen is niet noodzakelijk.

5.3 Samenvattende tabel

	Effecten	Nader veldonderzoek	Mitigerende maatregelen*	Nadere procedures
Wet natuurbescherming, Natura 2000- gebieden	Uitgesloten	Niet noodzakelijk	Niet noodzakelijk	Niet noodzakelijk
Wet natuurbescherming, soortenbescherming	Uitgesloten mits voldaan aan mitigerende maatregelen	Niet noodzakelijk	<p>- Geen kustmatige verlichting buiten het terrein. Dit kan worden bereikt door de lichtmasten niet hoger dan 6 meter toe te passen en/of gebruik te maken van armaturen die strooilicht voorkomen.</p> <p>- Werkzaamheden uitvoeren buiten broedseizoen, het tijdig ongeschikt maken van de projectlocatie of de werkzaamheden dusdanig afstellen dat er geen verstoring optreed.</p> <p>- Handelen volgens voorschriften zorgplicht (artikel 1.11 Wnb, lid 1 en 2)</p>	Niet noodzakelijk
Wet natuurbescherming, houtopstanden	Uitgesloten	Niet noodzakelijk	Niet noodzakelijk	Niet noodzakelijk
NatuurNetwerk Nederland	Uitgesloten	Niet noodzakelijk	Niet noodzakelijk	Niet noodzakelijk
Overig provinciaal beschermde gebieden	Uitgesloten	Niet noodzakelijk	Niet noodzakelijk	Niet noodzakelijk
Gemeentelijk beleid	Uitgesloten	Niet noodzakelijk	Niet noodzakelijk	Niet noodzakelijk

* *mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen*

Referenties

Informatie vogelbescherming: www.vogelbescherming.nl

Informatie vogelaantallen: www.sovon.nl

Informatie verspreiding ongewervelden: www.vlinderstichting.nl

NDFD (2021). Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD), periode 2016-2021. Ingezien van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>.

Omgevingsverordening provincie Groningen (2021). Geconsolideerde Omgevingsverordening februari 2021. kenmerk: NL.IMRO.9920.POVgeconsolideerd-GV04. <https://groningen.tercera-go.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9920POVgeconsolideerd-GV04>

Ruimtelijke plannen: www.ruimtelijkeplannen.nl

Ravon soorteninformatie: www.ravon.nl

Sovon Vogelatlas Nederland 2018